

PRONUMELE

ASPECTE TEORETICE

Pronumele este partea de vorbire care înlocuiește numele unui obiect (înlocuiește un substantiv).

În funcție de informația pe care o dau despre obiectul înlocuit, există mai multe tipuri de pronume:

- a. Pronume personal
- b. Pronume personal de politețe
- c. Pronume posesiv
- d. Pronume demonstrativ

Pronumele personal

Pronumele personal arată persoana care participă la comunicare.

Pronumele personal are forme diferite în funcție de :

- **Persoană:**
  - Persoana I: *eu, noi*
  - Persoana a- II-a: *tu, voi*
  - Persoana a-III-a: *el, ea, ei, ele*
- **Gen:** doar la persoana a III-a: *el, ea*
- **Număr:**
  - Singular: *eu*
  - Plural: *noi*
- **Caz:** nominative, acuzativ, genitive, dativ, vocativ.

La cazurile acuzativ și dativ, pronumele are forme accentuate și forme neaccentuate:

Cazul		Singular			Plural		
		Pers. I	Pers. a II-a	Pers. a III-a	Pers. I	Pers. a II-a	Pers. a III-a
Nominativ		eu	tu	el, ea	noi	voi	ei ele
Acuzativ	Forme accentuate	(pe) mine	(pe) tine	(pe) el (pe) ea	(pe) noi	(pe) voi	(pe) ei (pe) ele
	Forme neaccentuate	mă, m-	te, te-, -te	îl, l-, -l	ne, ne-	vă. v-	îi, -i, -i, le, le-, -l
Genitiv		-	-	lui, ei	-	-	lor
Dativ	Forme accentuate	mie	ție	lui/ ei	nouă	vouă	lor
	Forme neaccentuate	îmi, mi, mi-	îți, ți, ți-	îi, -i, i-	ne, ni, ne-	vă, vi, v-	le, li, le-
Vocativ		-	tu!	-	-	voi!	-

Observație! Tot pronume personale sunt și formele: dânsul, dânsa, dânșii, dânsele, care sunt forme doar de persoana a III-a:

Cazul	Singular		Plural	
	masculin	feminin	masculin	feminin
N, Ac	dânsul	dânsa	dânșii	dânsele
G, D	dânsului	dânsei	dânșilor	dânselor

Pronumele personal de politețe

Pronumele personal de politețe arată persoana care participă la comunicare și respectul față de aceasta.

Persoana	Cazul	Singular	Plural
a II-a	N, Ac, V	dumneata	dumneavoastră
	G, D	dumitale	
a III-a	N, Ac, G, D	dumnealui/ dumneaei	dumnealor

Pronumele reflexiv

Cazul	Persoana I		Persoana a II-a		Persoana a III-a	
	Singular	Pluaral	Singular	Plural	Singular	Plural
Ac	<i>mă</i> (duc)	<i>ne</i> (ducem)	<i>te</i> (duci)	<i>vă</i> (duceți)	<i>se</i> (duce)	<i>se</i> (duc)
D	<i>îmi</i> (amintesc)	<i>ne</i> (amintim)	<i>îți</i> (amintești)	<i>vă</i> (amintiți)	<i>își</i> (amintește)	<i>își</i> (amintesc)

! Pentru a nu fi confundate cu pronumele personale, formele pronumelui reflexiv trebuie să aibă aceeași persoană cu verbul (*mă duc*).

Pronumele și adjectivul pronominal posesiv

Persoană	Gen	Caz	Un obiect posedat		Mai multe obiecte posedate	
			Un posesor	Mai mulți posesori	Un posesor	Mai mulți posesori
I	masc.	N, Ac	al meu	al nostru	ai mei	ai noștri
		G, D	-	-	alor mei	alor noștri
	fem.	N, Ac	a mea	a noastră	ale mele	ale noastre
		G, D	-	-	alor mele	alor noastre
a II-a	masc.	N, Ac	al tău	al vostru	ai tăi	ai voștri
		G, D			alor tăi	alor voștri
	fem.	N, Ac	a ta	a voastră	ale tale	ale voastre
		G, D			alor tale	alor voastre
a III-a	masc.	N, Ac	al său	-	ai săi	-
		G, D	-		alor săi	
	fem.	N, Ac	a sa	-	ale sale	-
		G, D	-		alor sale	

Pronumele și adjectivul pronominal demonstrativ

Pronumele demonstrativ este de patru feluri:

a. Pronumele demonstrativ de apropiere

Cazul	Singular		Plural	
	Masculin	Feminin	Masculin	Feminin
N, Ac	acesta, ăsta	aceasta, asta	aceștia,ăștia	acestea, astea
G, D	acestuia, ăstuia	acesteia, ăsteia	acestora, ăstora	

b. Pronumele demonstrativ de depărtare

Cazul	Singular		Plural	
	Masculin	Feminin	Masculin	Feminin
N, Ac	acela, ăla	aceea, aia	aceia, ăia	acelea, alea
G, D	aceluia, ăluia	aceleia, ăleia	acelora, ălora	

c. Pronumele demonstrativ de identitate

Cazul	Singular		Plural	
	Masculin	Feminin	Masculin	Feminin
N, Ac	aceiași	aceeași	aceiași	aceleași
G, D	aceluiași	aceleiași	acelorași	

d. Pronumele demonstrativ de diferențiere exprimă:

1. Apropierea

Cazul	Singular		Plural	
	Masculin	Feminin	Masculin	Feminin
N, Ac	ceștălalt,ăștălalt	ceastălaltă,astălalta	ceștilalți,ăștilalți	ceștelalte,astelalte
G, D	ceștuilalt,ăștuilalt	ceșteilalte,ășteilalte	ceștorlalți,ăștorlalți	ceștorlalte,ăștorlalte

2. Depărtarea

Cazul	Singular		Plural	
	Masculin	Feminin	Masculin	Feminin
N, Ac	celalalt,ălălalt	cealaltă,aialtă	ceialalți,ăialalți	celelalte,alelalte
G, D	celuilalt,ăluilalt	celeilalte,ăleilalte	celorlalți,ălorlalți	celorlalte,ălorlalte

Pronumele și adjectivul pronominal interogativ

Nominativ, Acuzativ	care	cine	ce	cât,câtă, câți, câte
Genitiv, Dativ	cărui(a), cărei(a), căror(a)	cui	-	căror

Pronumele și adjectivul pronominal relativ

Nominativ, Acuzativ	care	cine	ce	cât,câtă, câți, câte	ceea ce
Genitiv, Dativ	cărui(a), cărei(a), căror(a)	cui	-	căror	-

Pronumele și adjectivul pronominal nehotărât

Formele pronumelui nehotărât:

- **Simple:**
  - unul (una, unii, unele/ unuia, uneia, unora)
  - altul (alta, alții, altele/ altuia, alteia, altora)
  - tot (toată, toți, toate/ tuturor)
  - atât (atâta, atâția, atâtea/ atătora)
  - mulți (mulți, multe/ multora)
  - puțin (puțini, puține)
  - cutare, cutărică (cutăruia, cutăreia)
- **Compuse:**
  - Vreunul, vreuna, vreunii, vreunele
  - Cineva, ceva, careva, câțiva/ câteva (cuiva, câtorva)
  - Altcineva, altceva, altcareva
  - Oricine, orice, oricare, oricâți/ oricâte
  - Fiecine, fiecă, fiecare
  - Fireștecine, fireștece, fireștecare

Pronumele și adjectivul pronominal negativ

N./ Ac. : nimeni, nimic, niciunul/ niciuna

G./ D. : nimănui(a), niciunuia/ niciuneia

Pronumele și adjectivul pronominal de întărire

Persoană	Caz	Singular		Plural	
		Masculin	Feminin	Masculin	Feminin
I	N, Ac	însumi	însămi	înșine	însene
	G, D	însumi	însemi	înșine	însene
a II-a	N, Ac	însuți	însăți	înșivă	însevă
	G, D	însuți	înseți	înșivă	însevă
a III-a	N, Ac	însuși	însăși	înșiși	înseși (însele)
	G, D	însuși	înseși	înșiși	înseși (însele)